دۇنياۋى مەشھۇر چۆچەكلەر خەزىنىسى

سەت ئۆردەك

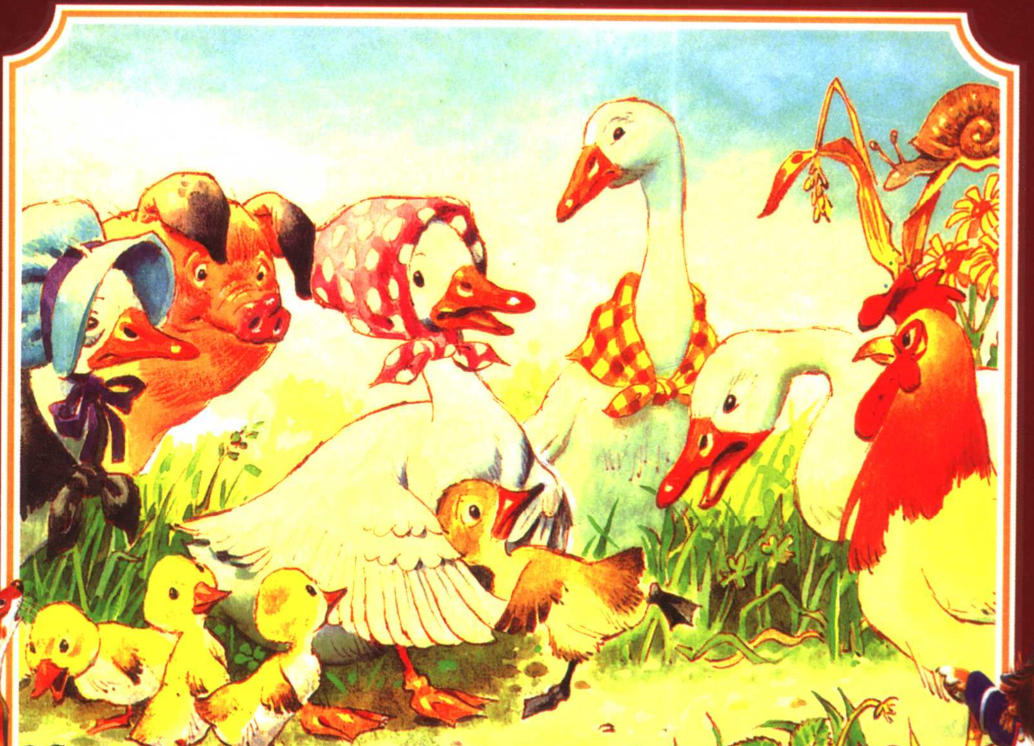

مىللەتلەر نەشرىياتى
بېيجىڭ

تەرجىمە قىلغۇچى : قادىر ئارسلان

سەت ئۆردەك

دوستۇم   گە:

بىز ئىككىمىز چىمەن دوست،
سەن ئالتۇن، مەن كۈمۈش.
دوستلۇق ـ بەخت دەرىخى،
سەن يوپۇرماق، مەن بىر قۇش.

كىتاب كۆڭۈل خۇشلۇقى،
كىتاب ئەقىل بۇلىقى.
بۇ كىتابتا ساقلانسۇن،
ئىككىمىزنىڭ دوستلۇقى.

يىل   ئاينىڭ   كۈنى.

图书在版编目(CIP)数据

小锡兵/(丹)安徒生(Andersen,H.C.)等著；苏真等译；卡德尔·阿尔斯朗译.—北京：民族出版社，2005.5
ISBN 7-105-06938-4

Ⅰ.小... Ⅱ.①安...②苏...③卡... Ⅲ.童话—作品集—世界—维吾尔语(中国少数民族语言)
Ⅳ.I18

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 031853 号

小锡兵

责任编辑：热沙来提
责任校对：胡达拜地
制　　版：海龙视觉
出版发行：民族出版社　　http://www.e56.com.cn
社　　址：北京市和平里北街 14 号　　邮编：100013
电　　话：010-64290862(维文室)
印　　刷：宏凯彩印包装有限责任公司
经　　销：各地新华书店
版　　次：2005 年 5 月第 1 版　　2005 年 5 月北京第 1 次印刷
开　　本：787 毫米×1092 毫米　　1/16
印　　张：7.125
印　　数：0001–2000 册
定　　价：12.00 元

مۇندەرىجە

سەت ئۆردەك 1
تاشپاقا بىلەن توشقان 11
ئاق لەيلەكنىڭ ئۈچ ئېلىشى 14

چاشقاننىڭ سەرگۈزەشتىلىرى 16
بۆرە بىلەن تۇرنا 18
دابرۇيپەرەس قاغا 20

ئاچ كۆز ئاغمىخان 23
بۆرە بىلەن قوزىچاق 26
مايمۇن پادىشاھ 28

چۈمۈلە بىلەن قارا چېكەتكە 30
تۈلكە بىلەن ئۈزۈم 33
ئات بىلەن ئېشەك 36

شىر پادىشاھ 38
شۆھرەتپەرەس بۇغا 40
ئات بىلەن بۆرە 42

شىر بىلەن چىۋىن 44
تۈلكە بىلەن قاغا 46
چاشقان بىلەن شىر 48

بىلەرمەن ئېشەك 50
ھايۋانات ۋە ۋابا 52
ئاچ كۆز ئىت 54
ئۆتۈك كىيگەن مۈشۈك 55
كەپسىز بالا دىئىل 64
دېھقان، يىلان ۋە تۈلكە. 70

ئۇيقۇدىكى ساھىبجامال 76

مۇناردىكى جادۇگەر 84
يەتتە كونا ئەسكەر 86
تەلەيسىز باتۇر 92
قىزىل ئەجدىھا 96
ھاماقەت دېنىس 98

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

سەت ئۆردەك

دانىيە چۆچىكى (ئەسلىي ئەسەر: ئاندېرسوننىڭ)

بۇرۇن ناھايىتى چىرايلىق بىر جاي بار ئىكەن. بۇ يەردە ياپيېشىل دەرەخلەر كۆكىرىپ تۇرىدىكەن. دەرەخلىكنىڭ ئوتتۇرىسىدا سۇيى زۇمرەت-تەك سۈزۈك بىر كۆل بار ئىكەن. كۆلدە بىر توپ ئۆردەكلەر ئەركىن ئۈزۈپ ئوينايدىكەن.

مۇشۇ جايدا بىر قېرى ئۆردەك چۈجىلىرىنى چىقىرىش ئۈچۈن بىر نەچچە تۇخۇمنى بېسىپ ياتقانىكەن. خېلى كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن تۇخۇملار يېرىلىپ، بىر - بىرىدىن ئوماق ئۆردەك چۈجىلىرى چىقىشقا باشلاپتۇ. ئانا ئۆردەك خۇشاللىقتىن قىن - قىنىغا پاتماي قاپتۇ.

غاق! غاق!   دەپتۇ ئۇ باللىرىغا. باللىرىمۇ ئۇنى دوراپ غاقىلداشقا باشلاپتۇ.

بۇ دۇنيا نېمىدېگەن چوڭ!   دېيىشىپتۇ چۈجىلەر. دېمىسىمۇ ئۇلارنىڭ ھازىرقى دۇنياسى تۇخۇمنىڭ ئىچىگە قارىغاندا بۆلەكچىلا چوڭ ئىكەن.

— ھەممىڭلار تەل بولدۇڭلارمۇ؟   دەپ سوراپتۇ ئانا ئۆردەك ئورنىدىن تۇرۇپ، — ۋىيەي، بۇ نېمە ئىش ئەمدى؟ بۇ چوڭ تۇخۇم تېخىچە شۇ پېتى تۇرۇپتۇغۇ، ئۇ يەنە قانچىلىك تۇرىدىغاندۇ؟

ئانا ئۆردەك قېپقالغان چوڭ تۇخۇمنى يەنە بېسىپ يېتىپتۇ.

— ھەي، ئەھۋالىڭ قانداقراق؟ — دەپ سوراپتۇ يەنە بىر قېرى ئۆردەك ئۇنى يوقلاپ كېلىپ.

— بىر تۇخۇم قالدى، بۇ تۇخۇمنى باستۇرۇشقا جىق ۋاقىت كېتىدىغان ئوخشايدۇ، — دەپتۇ ئانا ئۆردەك، — ھازىرغىچە يېرىلمىدى.

ئانا ئۆردەك بىرنەچچە قېتىم تۇخۇم بېسىپ باققان بولسىمۇ ئەزەلدىن بۇنداق ئۇزاق ۋاقىت يېتىپ باقمىغانىكەن.

تۇخۇم ئاخىر يېرىلىپ، ئىچىدىن ناھايىتى چوڭ ھەم سەت بىر چۈجە چىقىپتۇ. «ۋاي خۇدايىمەي، نېمىدېگەن سەت، نېمىدېگەن قورقۇنچلۇق نېمە بۇ! — دەپتۇ ئانا ئۆردەك، ئۇ باشقا باللىرىمغا زادىلا ئوخشىمايدىكەن. ھېلىقى قېرى ئۆردەكنىڭ دېگىنىدەك، ئۇ كۈركە توخۇنىڭ چۈجىسىمىدۇ يا؟ بوپتۇ، بۇنى بىر سىناپ باقاي، سۇغا چۈشمىسە، تېپىپ بولسىمۇ چۈشۈرەرمىنا!»

شۇنداق قىلىپ، بۇ ئۆردەك چۈجىسى ئانا ئۆردەك ئائىلىسىنىڭ يېڭى ئەزاسى بولۇپ قاپتۇ. ئۇ ھەقىقەتەن بەكلا سەت بولغاچقا، ھەممەيلەن «سەت ئۆردەك» دەپ ئاتايدىغان بوپتۇ.

ئەتىسى ھاۋا ئوچۇق، شۇنداق چىرايلىق كۈن بوپتۇ. ئانا ئۆردەك باللىرىنى باشلاپ ئۆستەڭگە كەپتۇ-دە، بىرىنچى بولۇپ ئۆزى سۇغا چۈشۈپتۇ. ئارقىدىن ئۆردەك چۈجىلىرى بىر-بىرلەپ چۈشۈپ، سۇغا بېشىنى چۆكۈرۈپ-چىقىرىپ ئويناپتۇ. ھېلىقى سەت ئۆردەك چۈجىسىمۇ ئۇلار بىلەن تەڭ ئۈزۈپ ئويناپتۇ.

«ئۇ كۈركە توخۇ ئەمەسكەن، — دەپ ئويلاپتۇ ئانا ئۆردەك، — ئۇنىڭ پۇتلىرىنىڭ سۇدىكى ھەرىكىتى نېمىدېگەن ئەپچىل، ئۈزۈشلىرىچۇ تېخى! ئۆزۈمنىڭ بالىسى ئىكەن. تازا ئىنچىكە قارىساڭ، ئۇمۇ خېلىلا چىرايلىق كۆرۈنىدىكەن...»

سەت ئۆردەكنىڭ قورسىقى يامان ئىكەن، ئۇ يېسە-يېسە تويمايدىكەن، دائىم ئاكا-ئاچىلىرى بىلەن يېمەكلىك تالىشىپ ئۇرۇشۇپ قالىدىكەن.

قورساقا بەك ئامراق بولغاچقىمىكىن، سەت ئۆردەك ناھايىتى تېز چوڭ

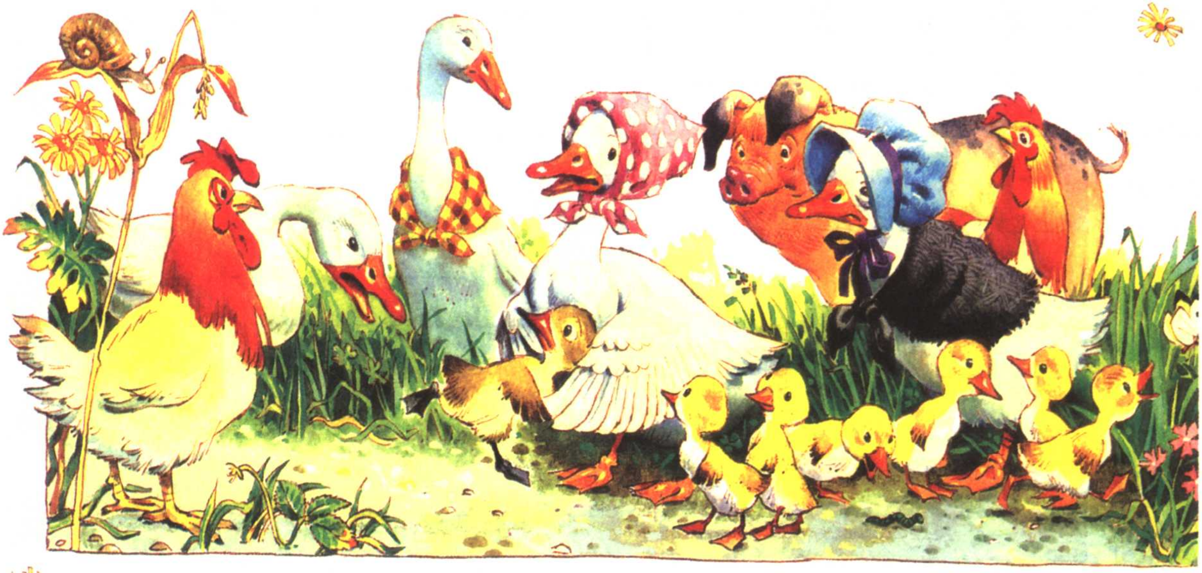

بوپتۇ. شۇغىنىسى، ئۇنىڭ بىرمۇ دوستى يوق ئىكەن. ئاكا - ئاچىلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئويناشنى خالىمايدىكەن، ئۇنىڭ سەتلىكىدىن نومۇس قىلىدىكەن، قولۇم - قوشنىلىرىمۇ ئۇچرىغانلا يەردە ئۇنى مەسخىرە قىلىشىدىكەن.

لېكىن، ئانا ئۆردەك ئۇنى قىلچە يەكلىمەيدىكەن، بەلكى ئەڭ ئامراق بالىلىرى قاتارىدا كۆرىدىكەن.

— ئۇنداق قىلماڭلار! ئۇ سەت بولسىمۇ مېنىڭ بالام، — دەيدىكەن ئانا ئۆردەك. لېكىن، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچكىم قۇلاق سالمايدىكەن. ھەممىسىلا ئۇ بىچارىنى قوغلىۋېتىشنىڭ كويىدا ئىكەن. قېرىنداشلىرى سەت ئۆردەكنى كۆزگە ئىلمايدىكەن، ئۆزلىرىدىن يىراقراق تۇرۇشىنى تىلەيدىكەن، ھەتتا بەزىدە: «سەن سەتنى مۈشۈك يەۋەتسىكەن ئىلاھىم» دېيىشىدىكەن. ئۆردەكلەر ئۇنى چوقۇلايدىكەن، ئۆردەك چۈجىلىرى ئۇرىدىكەن.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ، ئانا ئۆردەكمۇ سەت ئۆردەكتىن بىزار بولۇپ: «بىچارە سەت ئۆردىكىم، نېمىشقىمۇ ئاكا - ئاچىلىرىڭدىن بۇنچە پەرقلىنىدىغانسەن؟ يىراق جايغا كەتسەڭمۇ بوپتىكەن» دەپ ئويلايدىغان بولۇپ قاپتۇ.

سەت ئۆردەك ئانىسىنىڭمۇ بارغانسېرى ئۆزى بىلەن كارى بولمايۋاتقانلىقىنى سەزگەن چېغىدا كۆڭلى بەك يېرىم بوپتۇ.

بىچارە سەت ئۆردەك قاتتىق ئۈمىدسىزلىنىپتۇ، «مېنى ياخشى كۆرىدىغان ھېچكىم قالماپتۇ، بۇ يەردە تۇرۇشۇمنىڭ يولى قالمىغان ئوخشايدۇ» دەپ ئويلاپتۇ.

ئاخىر ئۇ چىتلاقتىن ئۇچۇپ ئۆتۈپ قېچىپ كېتىپتۇ.

سەت ئۆردەك يۈگۈرە - يۈگۈرە كەڭرى بىر ئېتىزلىققا كېلىپ قاپتۇ.

ئېتىزلىقتا دانلاپ يۈرگەن قۇشلار ئۇنىڭدىن ئۈركۈپ ئاسمانغا ئۇچۇشۇپتۇ. «بۇمۇ مېنىڭ سەت بولغانلىقىمدىن بولسا كېرەك!» دەپ ئويلاپتۇ ئۇ. شۇنىڭ بىلەن كۆزىنى يۇمۇۋېلىپ قېچىۋېرىپتۇ. بىر چاغدا ئۇ بىر كۆلنىڭ بويىدىكى چاتقاللىققا كېلىپ قاپتۇ. چاتقاللىقتىكى قۇشلارمۇ ئۇنى كۆرۈپ قورقۇپ كېتىپتۇ.

ياخشىمۇسىلەر، مېنىڭ ئىسمىم سەت ئۆردەك، -- دەپتۇ ئۇ ئۆزىنى تونۇشتۇرۇپ، مەنمۇ بىر ئۆردەك. ئېيتىڭلارچۇ، سىلەر ماڭا ئوخشاش كۈل رەڭ ئۆردەكنى كۆرۈپ باققانمۇ؟

قۇشلار ئۇنىڭ ئۆردەك ئىكەنلىكىنى ئۇقۇپ قورقمايدىغان بوپتۇ ۋە ئۇنىڭغا ھەرھالدا دوستانە مۇئامىلە قىلىشقا باشلاپتۇ.

— مەن ئۆردەك دېگىن، ھېچ ئوخشىمايدىكەنسەن، — دەپتۇ ئۇلار، -- بىز ساڭا ئوخشايدىغان ئۆردەكنى زادىلا كۆرۈپ باقمىغان!

سەت ئۆردەك ئۈمىدسىزلەنمەي يەنە داۋاملىق ئالغا مېڭىپتۇ. ماڭا-ماڭا، ياۋا ئۆردەكلەر ياشايدىغان سازلىققا بېرىپ قاپتۇ. بەك چارچىغانلىقى ۋە روھى چۈشكۈن بولغانلىقى سەۋەبىدىن تۈن بويى قىمىر قىلماي يېتىپتۇ.

تاڭ ئاتقاندا، ياۋا ئۆردەكلەر ئۇچۇشقا باشلاپتۇ. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بۇ يېڭى دوستىغا قارىشىپ:

— سەن كىم؟ -- دەپ سوراپتۇ.

ھەممىسىگە ئىززەت بىلەن ھۆرمەت بىلدۈرمەكچى بولغان سەت ئۆردەك بىردەم ئۇياققا، بىردەم بۇياققا ئۆرۈلۈپ تەزىم قىپتۇ.

— مەن سەت ئۆردەك، — دەپتۇ ئۇ، — سىلەر ماڭا ئوخشاش كۈل رەڭ ئۆردەكنى كۆرۈپ باققانمۇ؟

ياۋا ئۆردەكلەر ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ئۆزئارا قارىشىپتۇ، ئاندىن باشلىرىنى چايقىشىپتۇ.

— بىز سىنىڭدەك سەت ئۆردەكنى زادىلا كۆرۈپ باقمىغان، — دەپتۇ ياۋا ئۆردەكلەر، — بىزنىڭ جەمەتتىكى بىرەرسىگە ئۆيلەنمىسەڭلا بولدى، سىنىڭ سەت بولغىنىڭنىڭ بىز بىلەن قىلچە ئالاقىسى يوق.

بىچارە سەت ئۆردەك ئۆيلىنىشنى زادىلا ئويلىنىپ باقمىغانىكەن. ئۇ ياۋا ئۆردەكلەر مېنىڭ قومۇشلۇقتا يېتىشىمغا، سازلىقتىكى سۇدىن ئانچە-مۇنچە ئىچىشىمگە رۇخسەت قىلسىلا بولاتتى، دېگەنلەرنى ئارزۇ قىلىدىكەن. چۈنكى، ئۇ بەك چارچاپ كەتكەنىكەن، ئارامخۇدا ئارام ئېلىشقا تەشنا ئىكەن.

ئۇ بۇ يەردە توپتوغرا ئىككى كۈن يېتىپتۇ. ئۈچىنچى كۈنى ئىككى ياۋا غاز ئۇچۇپ كەپتۇ. ئانىسىنىڭ تۇخۇمىدىن ئەمدىلا چىققان بۇ غازلار ئىنتايىن كەپسىز ئىكەن.

— هەي دوستۇم، — دەپتۇ ئۇلاردىن بىرى، — سەتلىكىڭدىن ئايلىنىپ كېتەي، شۇنداق بولسىمۇ بىز سېنى ياقتۇرۇپ قالدۇق. يەنە بىر سازلىقتا بىرنەچچە غاز بالىسى بار، ئۇلار قىزلار. ئۆزۈڭ سەت بولساڭمۇ، بېرىپ تەلىيىڭنى سىناپ باقمامسەن؟

شۇ ئەسنادا «پاك - پۇك»
قىلغان ئوق ئاۋازى ئاڭلىنىپ،
ھېلىقى ئىككى ياۋا غاز قو-
مۇشلۇققا يىقىلىپتۇ، بىر دەم-
دىلا ئەتراپ قانغا مىلىنىپ كې-
تىپتۇ. يەنە «تاك - تۇك» قىل-
غان ئاۋازلار ئاڭلىنىپ، قو-
مۇشلۇقتىكى توپ - توپ ياۋا
غازلار ئۇچۇپ چىقىپتۇ. ئەس-
لىدە ئوۋچىلار قومۇشلۇقنىڭ
ئەتراپىدا مۆكۈنۈپ ياتقانىد-
كەن. بىر چاغدا ئىتلار يۈگۈ-
رۈپ كەلگەنىكەن، بىچارەت
سەت ئۆردەك قاتتىق قورقۇپ كېتىپ، بېشىنى قاناتلىرىنىڭ ئىچىگە تىقىۋ-
ۋاپتۇ. بىر ئىت ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ، بۇرنىنى ئۇنىڭ بەدىنىگە تەگكۈزۈپ
قويۇپ، يەنە كەينىگە يېنىپ يۈگۈرۈپ كېتىپتۇ.

«خۇداغا شۈكۈر، — دەپتۇ سەت ئۆردەك يېنىك تىنىپ، — سەتلىكىم
ئەسقاتتى، سەتلىكىمدىن ئوۋ ئىتىمۇ مېنى چىشلىمىدى.»

قاراڭغۇ چۈشكەندە ئەتراپ جىمىپتۇ. سەت ئۆردەك سازلىقتىن قې-
چىپ، ماڭا - ماڭا بىر دېھقان مومايىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ قاپتۇ. كۆزى
ياخشى كۆرمەيدىغان موماي ئۇنى قەپەسكە سولاپ قويۇپتۇ.

«ئەمدى مەندە ئۆردەك تۇخۇمىمۇ بولىدىغان بولدى. ئىلاھىم بۇ چىشى
ئۆردەك بولغىيدى» دەپ ئويلاپتۇ موماي.

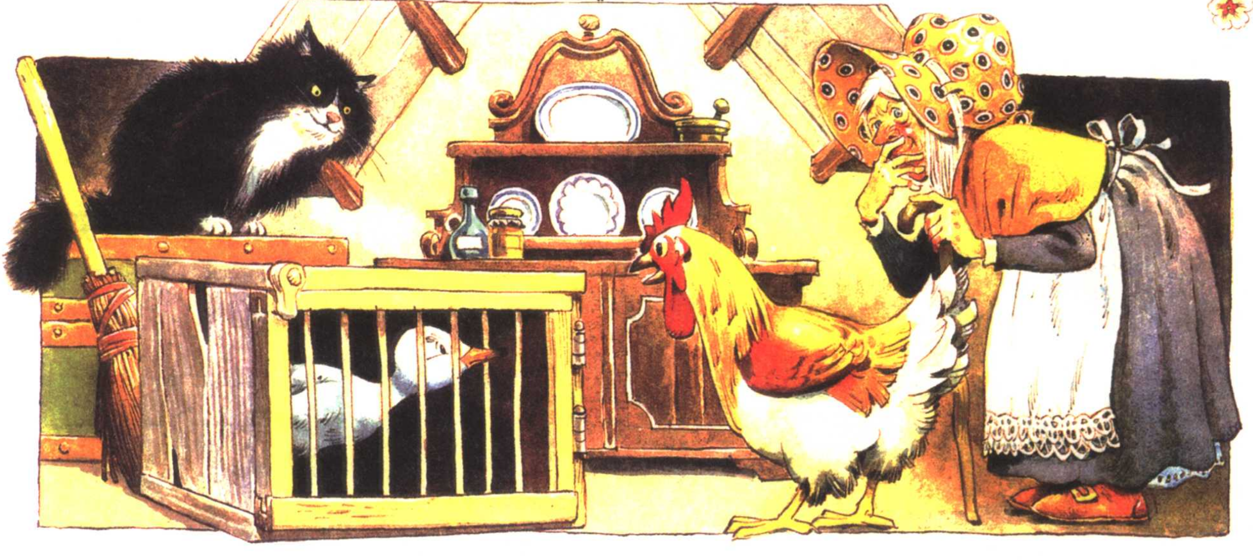

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

مومايىنىڭ بىر مېكىيىنى ۋە بىر مۈشۈكى بار ئىكەن. موماي سەت ئۆردەككە ياخشى يېمەكلىكلەرنى بېرىپتۇ، لېكىن ئۇ تۇغماپتۇ.

-- سەن مەندەك تۇخۇم تۇغالامسەن؟ -- دەپ سوراپتۇ مېكىيان.

— ياق، — دەپتۇ سەت ئۆردەك.

-- ئەمىسە، مېنىڭدەك مىياڭلىيالامسەن؟ — دەپتۇ مۈشۈك.

-- ياق، -- دەپتۇ سەت ئۆردەك.

-- ئەمىسە، دۈمبەڭنى كۆتۈرەلەمسەن؟ كۆزۈڭدىن ئوت چاقنىتالامسەن؟

-- ياق، -- دەپتۇ سەت ئۆردەك بېشىنى چايقاپ.

-- سەن تۇخۇم تۇغمىساڭ، موماي سېنى قازاندا دۈملەپ پىشۇرۇپ يەۋېتىدۇ، مەن سېنىڭ سۆڭەكلىرىڭنى غاجايمەن! -- دەپتۇ مۈشۈك سەت ئۆردەكنى قورقۇتۇپ.

سەت ئۆردەك بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ قاتتىق قورقۇپ كېتىپتۇ.

— ئاھ خۇدا، — دەپ نالە قىپتۇ ئۇ، — بۇ دۇنيادا مېنى ياقتۇرىدىغان بىرەرسى تېپىلمايدىغان ئوخشايدۇ!

شۇنداق قىلىپ، ئىگىسىنىڭ سەت ئۆردەكنى ئەتىۋارلاپ بېقىشىغا چىدىيالماي قالغان مېكىيان بىلەن مۈشۈك ئۇنى ھويلىدىن قوغلاپ چىقىرىپتۇ.

بىر كۈنى سەت ئۆردەك ماڭا - ماڭا بىر قومۇشلۇققا كېلىپ قاپتۇ.

«مېنى ھېچكىم ياقتۇرمايدىكەن، ئەڭ ياخشىسى بىر ئۆمۈر مۇشۇ يەردە تۇراي» دەپ ئويلاپتۇ سەت ئۆردەك.

بۇ يەردە يېمەكلىكلەر ئىنتايىن مول ئىكەن، بۇنى كۆرۈپ سەت ئۆردەكنىڭ كۆڭلى كۆتۈرۈلۈپ قاپتۇ. لېكىن، ئۇ يالغۇزلۇقتىن زادىلا قۇتۇلالماپتۇ، چۈنكى ئۇ تولىمۇ سەت بولغاچقا، بۇ يەردىكى ھايۋانلارمۇ ئۇنى كۆزگە ئىلمايدىكەن.

كۈز كېلىپ، ئورماندىكى دەرەخلەرنىڭ يوپۇرماقلىرى تۆكۈلۈشكە باشلاپتۇ. ھاۋامۇ مۇزلاپ مۆلدۈر يېغىشقا، قار يېغىشقا باشلاپتۇ. قاغىلار مۇزلىغىنىدىن «قاق! قاق!» دەپ قاقىلدىشىپتۇ. بىچارە سەت ئۆردەكنىڭ كۈن ئېلىشى تېخىمۇ تەسلىشىپتۇ.

بىر كۈنى كۆكتە سەپەر قى-
لىپ چارچىغان قۇياش ئۇپۇققا
پېتىپ كېتىۋاتقاندا، بىر توپ
قۇشلار كۆكتىن قاتار تىزىلىشىپ
ئۇچۇپ ئۆتۈپتۇ. سەت ئۆردەك
ئۆمرىدە بۇنداق چىرايلىق قۇش-
لارنى كۆرۈپ باقمىغانىكەن. ئۇ-
لار قاردەك ئاق، بويۇنلىرى ئۇ-
زۇن ھەم يۇمشاق ئىكەن، غەلىتى-
لا سايرايدىكەن. شۇ تاپتا ئۇلار
قاناتلىرىنى كەڭ كېرىپ ئۇچقى-
نىچە، قىش كېلىپ قاتتىق سو-
غۇق بولۇپ كەتكەن بۇ يەردىن
ئىسسىق جايلارغا ئۇچۇپ كېتى-
ۋاتقانىكەن. بۇ قۇشلار ئاق قۇلار
ئىكەن. بەكمۇ ئېگىز، بەكمۇ

ئېگىز ئۇچىدىكەن.

ئۇلارنى كۆرۈپ سەت ئۆر-
دەك قاتتىق ھەۋەس قىپتۇ، ئە-
گەر مەنمۇ ئۇلارغا ئوخشاش
بولالىغان بولسام نەقەدەر ياخ-
شى بولاتتى ـ ھە، دەپ ئويلاپ-
تۇ.

ھاۋا قاتتىق سوۋۇپ كې-
تىپتۇ. سەت ئۆردەك سۇنىڭ
يۈزى مۇز تۇتۇپ كەتمىسۇن
دەپ ئۇياق ـ بۇياققا توختىماي
ئۈزۈپتۇ. لېكىن، سۇ يۈزى
بارغانسېرى مۇز تۇتۇشقا باش-
لاپتۇ. بىچارە ئۆردەك: «مۇ-
شۇنداق بولۇۋەرسە، مەن ئۇز-
گۇدەك يەرمۇ قالماي قالمىغۇ-
دەك» دەپ ئەنسىرەپ، پۇتلى-
رىنى تىنماي پالاقلىتىپتۇ. ئا-
خىرى ئۇ ھېرىپ ھېچ ماجالى
قالماي ھوشىدىن كېتىپتۇ.

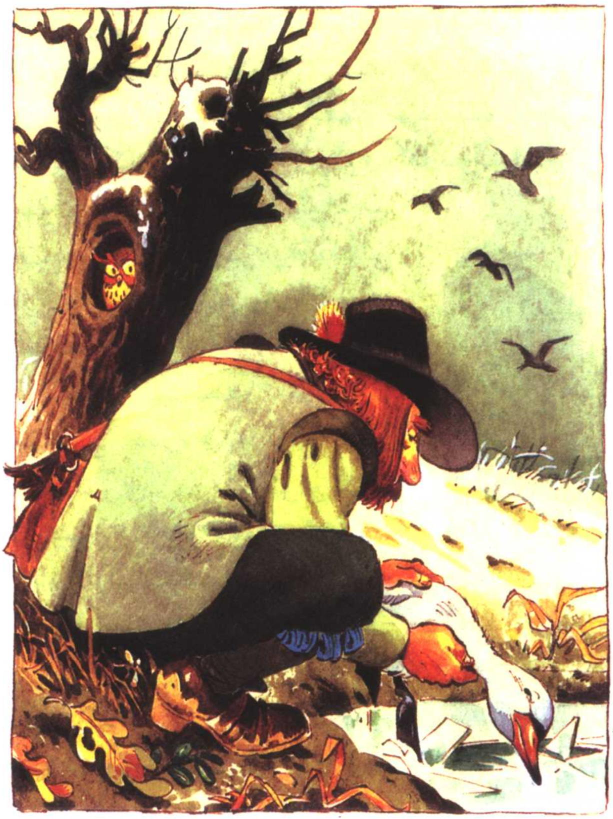

ئەتىگەندە بىر دېھقان بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ ئۇنى كۆرۈپ قاپتۇ:

«ھەي بىچارە، ئىغىر كۈنگە قاپسەن - ھە!» دەپتۇ دېھقان ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرى-تىپ، ئاندىن مۇزنى چوقۇپ ئۇنى مۇز ئاستىدىن چىقىرى-ۋېلىپ ئۆيىگە ئەكېتىپتۇ ۋە بالىلىرىغا ئۇنىڭدىن ئوبدان خەۋەر ئېلىشنى تاپىلاپتۇ.

دېھقاننىڭ بالىلىرى بەك كۆيۈمچان، ئاق كۆڭۈل با-لىلار ئىكەن. ئۇلار سەت ئۆردەكنىڭ ھالىدىن ئوبدان خەۋەر ئاپتۇ.

ئىسسىق ماكان، ئىللىق مۇئامىلە، ياخشى ئوزۇقلۇققا ئېرىشكەن سەت ئۆردەك قىشنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈپ تېخىمۇ چوڭىيىپ كېتىپتۇ، ئەمما بۇنى ئۆزى سەزمەپتۇ.

باھار كەپتۇ. بىر كۈنى دېھقان سەت ئۆردەكنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىق-قانىكەن، بالىلىرى:

دادا، دادا، ئۇنى نەگە ئاپىرىسەن؟ — دەپ چۇۋۇرلىشىپتۇ.

— ھاۋا ئىسسىدى، بالىلىرىم، بۇ قۇش ئەمدى تەبىئەت قوينىغا قايتىپ بېرىشى كېرەك، — دەپتۇ دېھقان ۋە سەت ئۆردەكنى ھېلىقى قومۇشلۇق كۆلگە ئەكىلىپ سۇغا قويۇپ بېرىپتۇ.

سەت ئۆردەك كۆلدە ئۈزۈپ يۈرگەندە، تۇيۇقسىز ئۆزىنىڭ سۇدىكى شولىسىنى كۆرۈپتۇ، كۆرۈپتۇيۇ، كۆزلىرىگە ئىشەنمەي قاراپلا قاپتۇ. بۇ بىر مۆجىزىغۇ! شۇ تاپتا ئۇ سەت ھەم ئادەمنى بىزار قىلىدىغان ھېلىقى ئۆردەك ئەمەس، بەلكى چىرايلىق ئاق قۇغا ئايلىنىپ قالغانىكەن.

«بۇ راستىنلا مەنمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ ئۇ ئۆز - ئۆزىدىن، — ياق، مەن ئەمەس!»

ئۇ ئەتراپىغا قاراپتۇ، بىراق شۇ تاپتا بۇ يەردە ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىم يوق ئىكەن. ئۇ يەنە سۇغا قاراپتۇ. يەنە شۇ چىرايلىق ئۆردەك ئوخشاشلا ھەيرانلىق بىلەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغۇدەك. ئۇ ئەمدى سۇدىكى شولا ھەقىقە-تەن ئۆزىنىڭ شولىسى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىپتۇ. توۋا، ئۇ ئەسلىدە بىر ئاق قۇ ئىكەن ئەمەسمۇ!

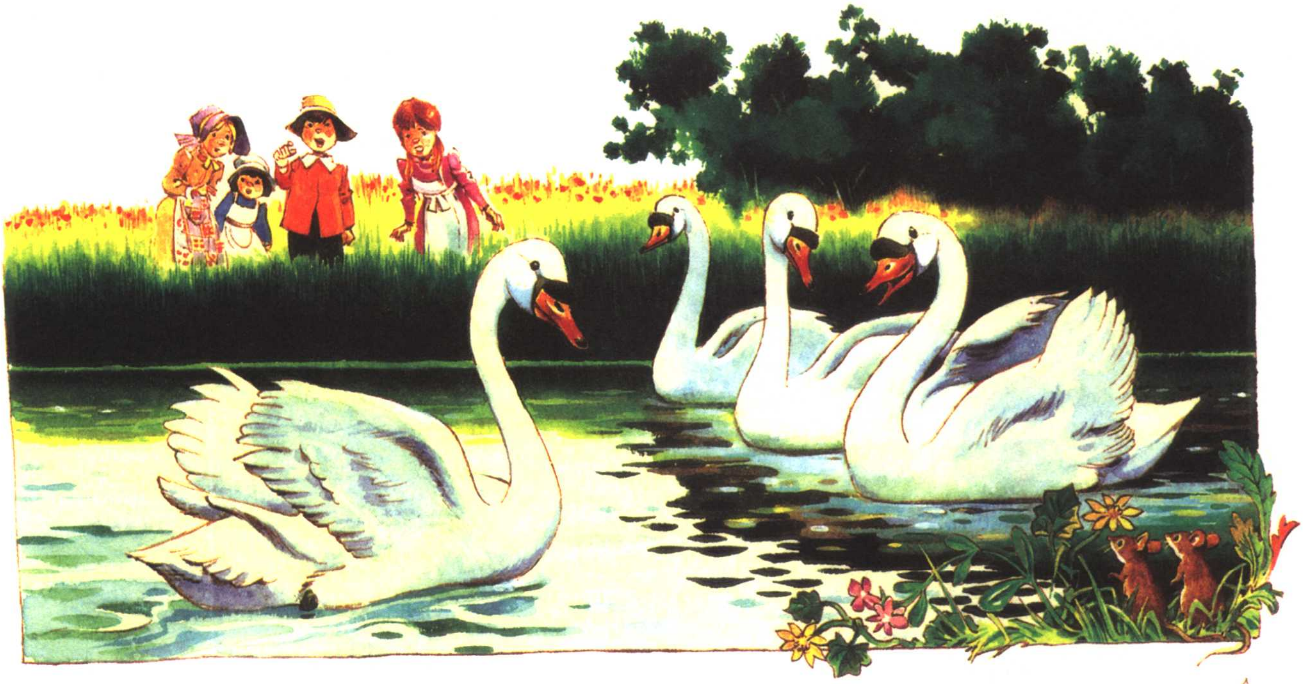

ئۇ بۇرۇن تارتقان ئازابلىرىغا ئەمدى خۇشال بوپتۇ، بەخت ۋە گۈزەللىك ئۇنىڭغا قۇچاق ئېچىپتۇ.

بىرنەچچە كۈنگىچە كۆكتە ئاق قۇلارنىڭ سايراشلىرى ئۈزۈلمەپتۇ، ئىسسىق ياقلارغا كەتكەن توپ - توپ ئاق قۇلار كەينى - كەينىدىن قايتىپ كەپتۇ. ئۇلار ناتونۇش، ئەمما تولىمۇ چىرايلىق بىر ئاق قۇنى كۆرۈپ دەسلەپتە ھەيران بوپتۇ، كېيىن ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئايلىنىپ، ئۇنى مېھىر بىلەن سۆيۈپتۇ.

بىر كۈنى كۆل بويىغا بىرنەچچە بالا كېلىپ، سۇغا بىرمۇنچە بولكا ئۇۋاقلىرى ۋە بۇغداي دانلىرىنى تاشلاپ، ئاق قۇلارنىڭ دانلاشلىرىنى تاماشا قىپتۇ. ئۇلارنىڭ بىرى بىردىنلا:

— يېڭى ئاق قۇ كەپتۇ، ئۇنىڭغا قاراڭلار! — دەپ توۋلاپ كېتىپتۇ.

— ئۇ تېخىمۇ چىرايلىق ئىكەن، — دېيىشىپتۇ قالغان بالىلارمۇ.

ماختاشلاردىن خىجىل بولغان ئاق قۇ بېشىنى قاناتلىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىۋاپتۇ. ئۇ ئۆزىنى شۇنچە بەختلىك ھېس قىپتۇ، ئەمما زادىلا مەغرۇرلانماپتۇ. بۇرۇن باشقىلارنىڭ ئۆزىنى خارلىغانلىقىنى، مەسخىرە قىلغانلىرىنى ئويلاپتۇ. ئەمدى باشقىلارنىڭ ئەڭ گۈزەل قۇش دەپ ماختاۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ ئىچ - ئىچىدىن خۇشال بوپتۇ. ئۇ ئاپئاق پەيلىرىنى كۆپتۈرۈپ، ئۇزۇن بويىنىنى تېخىمۇ سوزۇپ، ئىچ - ئىچىدىن چىقىۋاتقان خۇشاللىقى بىلەن: «مەن سەت ئۆردەك ۋاقتىمدا، بۇنداق بەختلىك بولىمەن دەپ ئويلىمىغاندىم» دەپ سايراپتۇ.

تاشپاقا بىلەن توشقان

فرانسىيە مەسەلى (ئەسلى ئەسەر: رافڤېندىنىنىڭ)

بۇرۇننىڭ بۇرۇنىسىدا، بىر ئورمانلىقتا تۇرلۇك - تۇمەن هايۋانلار ياشايدىكەن. ئاشۇ هايۋانلارنىڭ ئارىسىدا بىر پوچى توشقان بار ئىكەن. ئۇ دائىم: «بۇ دۇنيادا تېز يۇگۇرۇشتىمىشتە ماڭا تەڭ كېلەلەيدىغان هېچكىم يوق» دەيدىكەن. پو ئېتىپ ئۆز كۆڭلىنى خۇش قىلىپ يۇرىسىغۇ مەيلىدى، بىراق ئۇ تاشپاقىنى ئۇچرىتىپ قالسىلا: «هەي كالامپاي، هەي مىس - مىس» دەپ زاڭلىق قىلىپ چىشىغا تېگىدىكەن.

تاشپاقا خېلى كۇنلەرگىچە توشقانىڭ زاڭلىق قىلىشلىرىغا پەرۋا قىلماي يۇرۇپتۇ، لېكىن توشقان بارغانچە هەددىدىن ئېشىپ، ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۇرۇپ قويۇپتۇ.

گەپ قىلماي يۇرسەم ئەجەبمۇ ئۇزۇڭنى بىلمەي كەتتىڭ! — دەپتۇ تاشپاقا توشقانغا غەزەپ بىلەن قاراپ، — ئۆزۇڭنى ئۇنچىۋالا قالتىس چاغلاپ كەتمە. سەن بىلەن يۇگۇرۇشۇپ بېقىشقا مانا مەن تەييار!

تاشپاقىنىڭ گېپىنى ئاڭلىغان توشقان قاقاقلاپ كۇلۇپ كېتىپتۇ.

پاھ - پاھ، ماۋۇ نوچىنى كۆرمەمدىغان! هەي خالايىق، ئاڭلىدىڭلارمۇ؟ تاشپاقا مەن بىلەن يۇگۇرۇشكۇدەك!

- شۇنداق! مەن سەن بىلەن يۇگۇرۇشىمەن! — دەپتۇ تاشپاقا توشقاننىڭ زاڭلىق قىلىشىغا پەرۋا قىلماي.

شۇنداق قىلىپ، ئۇلار ئىككىيلەن يۇگۇرۇشۇپ باقماقچى بوپتۇ.

ئەتىسى ئەتىگەندە، ئۇلار ئۆزلىرى تاللىغان يەرگە يېتىپ كەپتۇ، ئورمانلىقتىكى هايۋانلارمۇ ئۇلارنىڭ مۇسابىقىسىنى كۆرگىلى يىغىلىشىپتۇ.

رېپىرى كىرپىنىڭ بايراقنى بىر پۇلاڭلىتىشى بىلەن مۇسابىقە باشلىنىپتۇ.

ياۋاش تاشپاقا ئەزمىلىك بىلەن قەدەم تاشلاپ يۈگۈرۈش سىزىقىدىن ئاتلاپ ئۆتۈپ يولغا چىقىپتۇ. توشقان بولسا، بىر ئەسنىۋېتىپ بىرلا سەكرەپ سىزىقتىن ئۆتۈپتۇ - دە، ئاخىرقى نۇقتىغا قاراپ ئۇچقاندەك يۈگۈرۈپ كېتىپتۇ.

توشقان خېلى يۈگۈرگەندىن كېيىن ئارقىغا قارىسا، تاشپاقا باشلىنىش نۇقتىسىدىن ئانچە يىراقلىشالماپتۇدەك. بۇنى كۆرگەن توشقان مىيىقىدا كۈلۈپ قويۇپتۇ - دە، بىردەم ئۇخلىۋالماقچى بوپتۇ. ئۇ قويۇق ئۆسكەن، گۈل - چېچەكلەر ئېچىلىپ كەتكەن بىر چۆپلۈكتە ئوڭدىسىغا ياتقىنىچە كۆزىنى يۇمۇپتۇ. ئۇ ياۋا گۈللەرنىڭ خۇش پۇراقلىرى ئىچىدە تاتلىق ئۇيقۇغا كېتىپتۇ.

قانچىلىك ئۇخلىغانلىقى نامەلۇم، توشقان بىردىنلا چۆچۈپ ئويغىنىپ ئەتراپىغا كۆز يۈگۈرتۈپتۇ. قارىسا، تاشپاقا تېخى يۈگۈرۈش مۇساپىسىنىڭ ئۈچتىن بىرىنىمۇ بېسىپ بولالماپتۇدەك.

«ھەي بىچارە تاشپاقا، مەن بىلەن مۇسابىقىلەشكىنىڭگە تويىدىغان بولدۇڭ - دە! — دەپ ئويلاپتۇ توشقان دىمىغىنى قېقىپ قويۇپ، — مەن چۈشلۈك تامىقىمنى يەۋېلىپ يۈگۈرسەممۇ ئوخشاشلا سېنى يېڭىۋالىمەن!»

توشقان بىر كۆكتاتلىققا كەپتۇ - دە، تازا ئوخشىغان بىر تۈپ يېسىۋىلەكنى ھۇزۇرلىنىپ يېيىشكە باشلاپتۇ.

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com